

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

73. ÉVFOLYAM

2003. JÚNIUS

No. 3 (340), Vol. 73, June 2003, USPS 178-560

3. SZÁM

PÜNKÖSD: KRISZTUSHOZ KÖTŐDÉS!

Olvasd: János 4:5-19,28-30.

Lehet, hogy vannak akik a bibliai ige elolvasása után azt mondják csalódottan, hogy nem találtunk benni semmilyen pünkösdi vonásokat. Nincsen szó szélrohamról, sebesen zúgó szélnek zendüléséről, amely betöltötte egykor a házat, pedig szeretnénk, ha nyitott ablakunkon beáradna és kifújna sok minden odanemvalót lakásunkból, szívünkéből, fejünkéből, ami köt és gátol behűnkét hitéletünk mai megélésében. Nincsen szó lángnyelvekről, melyek szétoszlottak a tanítványokra és mondanivalójukat a meggyőződés tüzevel töltötték meg. Nem hallunk nyelvekzenszólásról, amikor mindenki a maga nyelvén foghatta fel Istennek hatalmas dolgait, cselekedeteit. Pünkösdkor talán nem a külső látható jelek, a szélroham zúgása és a lángnyelvek, meg a többnyelvűség egységesítésének a kérdése a lényegesek, hanem a Szentlélek munkájának a nyomai az emberek életében, a láthatatlan bensőben. A vizualitást a technika ma nagyszerűen tudja kielégíteni, de pünkösdi Krisztushoz kötődést a szív belsejében, az élet központjában csak a Szentlélek tudja elvégezni. Ezért énekeljük Luther megfogalmazásában szép pünkösdi énekünket: *Jövel, Szentlélek Uristen, / Töltsd be szíveinket bőven / Mennyei ajándékkal ...* A Lélek nem szélviharhoz, nem lángnyelvekhez, hanem Jézus Krisztus személyéhez köti munkáját. A szeretett Fiúhoz, Akiben az Atya gyönyörködik.

A Szentlélek Jézus által munkálkodik. Így lesz a Jákob kútja, forrása mellett pünkösöd, mert Jézus szóba áll valakivel, akit emberek kikerülnek és aki nem mer emberek szemébe nézni. A samáriai asszony pünkösdsje az, hogy találkozott Krisztussal. Nekünk azért lehet pünkösödünk, mert találkozhatunk az élő Krisztussal, mint szomszások, sebeket hordozók, hogy ajándékát kapjuk: Lelke által az élő víz ajándékával megújulunk és forrássá legyünk mások számára.

Korlátokat feszít szét. Jézus kérésére az asszony csak az akadályokat látja, a kor-

látokat, melyek lehetetlenné teszik a kérés teljesítését. Zsidó kér samáriaitól. Férfi kér asszonytól itt Jákob kútjánál. Nemi, faji, vallási különbségek egyre feszítik ma is világunkat. Lehetne folytatni a korlátokkal, melyek szembe állítják ma is az embereket, népeket, fajokat, nemeket, vallásokat, ideológiákat egymással. Jézus azért jött, hogy ledöntse a válaszfalakat. Ez nem alkohol befolyása alatti "szeressük egymást gyerekek" mámoros öllekezése, mely a kijózanodás után gyűlöletbe csap át. Jézus magatartása ezt jelenti a ma élő tanítványoknak pünkösöd után is: Nem korlátokat kell felállítani, mellyel kijelölik a másik helyét, korlátozva őt mozgásában, szabadságában. Pünkösöd kapunyitás a másik ember felé, mert a Lélek munkája Krisztusban az, hogy nincs kelet és nyugat, nincs észak és dél, hanem van nagy testvéri közösség, amerre csak emberek élnek. Az Istenképű és -lelkű ember a másik nemben vágyainak nem csupán megtestesítőjét látja, hanem akivel meg lehet osztani gondot és örömet a házasságban. A másik fajú, színű emberben nem útjában állót lát, akibe bele kell taposni, mert akadályoz az érvényesülésben, hanem testvért. Éljük tehát, Testvérek, a korlátokat áttörő krisztusi szeretetet, mint a Lélek ajándékát helyünkön, személyünkre szabottan, tengeren innen és túl!

Sebeket tár fel a Jézus által munkálkodo Szentlélek. Jézus a Lélek reflektorfényével világít be az asszonynak a magánéletébe. Őt férje volt, most egy sincs, akivel együtt él, az nem a férje. Első pünkösdkor is Péter igehirdetése nyomán bűnök tárnak fel, mert szívükbe nyilalt, hogy Krisztust megfeszítették. És minden egyéni vagy közösségi életben okozott sebek, rendezetlen kapcsolatok, melyek vérzőn fájoak, Krisztus sebeinek mélyítése mai világunkban, ha áttételesen is. Pünkösöd sebeket tár fel. Isten élő Lelke olyan, mint a sebész kése, ott nyit, ahol szükséges, ahol már tovább nem lehet várni, ahol minden időt, pillanatot ki kell használni, meg kell ragadni az életmentéshez.

Jézus szava ma is beelát életünkbe, felfedi a titkolt fájdalmat, nyomrúságot, feltárja a sebeket. Ma sokat beszélnek a házasság válságáról. Nem a házasság, hanem a házasságban élők válságáról kell szólnunk akik döntő helyzetekben magukra maradnak, megfagynak az igazi szeretet hiánya miatt. "Nincs férjem", mondja a samáriai asszony Jézusnak. Pedig őt volt és most egy sincs. Jézus nem azért tárja fel sebéit, hogy most átvegye a bíró szerepét és vizsgálja házassági szövetségét, hogy kinél lépett fel "rákosodás". Ő segíteni, megújítani akar. Mint Nikodémusznál, akinek az újjászületés szükségességéről beszélt és azt a Lélek munkájához kapcsolta. Szükséges a legkisebb közösség megújulása a házasságban, a családban. De ez nem megy sebfeltárásnélkül. A Lélek reflektora Jézus igéje által pontosan a sebhelyünkre világít.

Igy jut az élet vizéhez a szomjazó. Ez az élő víz forrásvíz, mely ellentétben van a ciszternákba gyűjtött esővízzel. A szomjazónak nem álló, langyos víz kell szomjúsága oltásához, melyet emberek gyűtenek, hanem élő, friss forrásvíz. Álló, egyhelyre gyűjtött, innnen-onnan egybefolyt, erőszakos egységesítési céllal fémjelzett kereszténység az álló víz sorsára jut; "szaga lesz", nem használható fel, sőt fertőz. Kinek van kedve szomjúságát egyhelyben topogó kereszténységből oltani? "Felmelegített" vallásosság nem oltja a szomjúságot. De milyen jó tudnunk, hogy Jézus nem követel, nem az ószövetségi törvény parancsával akarja velünk előteremtetni az "élő vizet", hanem adja Önmagával, élete odaáldozásával, feltámadásával, evangéliuma, tiszta, éltető, üdítő forrásával. Jézus az élő víz ajándékával valóságos — nem csupán átmeneti — gyógyulást, megerősödést ad életszomjúságunkban. Nem életmeghosszabbító gyógyszer ez, hanem az örök élet itala. Ez a "többé nem" ígéretes reménysége annak, aki Vele rendszeresen él az örök élet felé vezető úton, mindig merítve a forrásból. Nem is részhiányzertet elégít ki, hanem egész életmivoltunkat

fogva tartó életszomjúságunkat. Benne a létében megrendült ember újra és újra megoldást talál.

Forrássá lesz, aki Belőle merít. Krisztus országában nincsen olyan passzivitás, amely át ne lendülne akívítésbe. A Szentlélek nemcsak rajtunk, hanem általunk is munkálkodik. Ez azt jelenti, hogy nem lehetünk mozdulatlan "partok", melyek között a Lélek élő vize folyik. Aki Krisztus erejét elfogadta, abból eleven erők áradnak. Az hív másokat is a forráshoz; jöjjetek és lássátok! Brenz Joachim lelkész württembergi templomába betért egyszer egy neves igehirdető, akinek feltűnt, hogy a lelkész milyen lelkesen prédikál a kevés embernek. Amikor ennek Brenz előtt hangot adott, az a közelben bőven felfakadó gyógyforráshoz vezette: "E forrás legszebb tulajdonsága, hogy mindig sok vizet ad, akár sokan, akár kevesen merítenek belőle."

Az élő vízhez kell vezetnünk az embereket, az egyet is. Törödni az eggyel is, aki még melletted van. Ne engedd, hogy életszomjúságába belehaljon! Kérjük hát a Szentlélek erejét és tüzét, hogy az igével járja át életünket, hogy futótűzként vigyük az örömhírt: Van megoldás az élő Jézusnál és Ő oltja az életszomjúságot! Személyesen lehet erről Nála meggyőződni!

Szimon János

A SZOBOR ÜGY

A százrégi r.k. és a holtmarosi ref. templomkertben elhelyezett Wass Albert-szobrok létjogosultságát kérdőjelezte meg az oláh Művelődési és Vallásügyi Minisztérium bizonyos feljelentések nyomán, melyek szerint Wass Albert háborús bűnös volt és antiszemita érzelmű. Ezzel szemben az USA kormánya a háborús bűnösség és a Wiesenthal Intézet az antiszemitizmus vádját már réges régen elutasította. Az időközben bírósági végzés nyomán eltávolított szobrok ügyének a kivizsgálása, sőt párhuzamban Wass Albert romániai rehabilitációjának a pere is lapzártakor még folyamatban van. www

NYÁRI MAGYAR ISKOLA

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség idén is megrendezi hagyományos nyári iskolatáborát a fillmor(e)j regényes Sík Sándor Cserkészparkban. Az iskolatábor ideje július 5-20.

A délelőtti "iskolaórákat" délutánra szakköri foglalkozások, kirándulások, fürdés, s egyéb vidámságok váltják fel.

Minden érdeklődőnek szívesen nyújtunk felvilágosítást a 973-208-0450 telefonszámon vagy levélben Külföldi Magyar Cserkészszövetség, 2850 State Route 23, Newfoundland, NJ 07435-1443 címen. www.kmcssz

Megmaradunk?

A kérdést lassan már így kell feltennünk: Megmaradunk-e? Hiszen az evangélikusok száma látszólag megállíthatatlanul fogy Magyarországon. A népszámlálás rideg adatai kiméltlenül szembesítenek bennünket a ténnyel, hogy az ország lakosságának mindössze három százaléka vallotta magát evangélikusnak. Alig többen, mint háromezerezen. Ez az adat azért, valljuk meg, sokkoló. A mostani népszámlálást megelőzően 1949-ben végeztek ilyen jellegű felmérést. Akkor a lakosság 5,2 százaléka, valamivel többen, mint 482 ezren jelölték vallásukat evangélikusnak.

Ami a Győr-Soproni Egyházmegye adatait illeti, a megye 434,706 lakosából 26,666 az evangélikus. Ezzel, lélekszám tekintetében a római katolikusok mögött, mintegy 10,000 fővel a reformátusok előtt, a második helyen állunk. Ezzel az adattal sem dicsekedhetünk azonban, mert az 1949-es adatokhoz képest az egyházmegyében is jelentős a fogyás. Ehhez ráadásul még azt is hozzá kell venni, hogy a ténylegesen egyházhoz tartozó evangélikusok száma ennél kevesebb. Az egyházmegye gyülekezeti kimutatásaiban ugyanis csak 20,000 evangélikusról tudnak a lelkészek. Vagyis csak a mi egyházmegyénk evangélikus népességéből hatezren hiányzanak. Hol vannak ők? Mi van velük? Nem tudni. Így a veszteség duplának számít.

Szabó György egyházmegyei felügyelő legutóbbi egyházmegyei közgyűlésen jogosan tette fel a keserű kérdést: Kinek fáj ennek a hatezer evangélikusnak a hiánya? Mi az oka az eltűnésüknek? És mit teszünk azért, hogy megtaláljuk és megszólítsuk őket?

Okokat bőven lehetne találni. Lehetne hivatkozni például a falvak megtartó képességének csökkenésével együtt járó költözésekre. Annak idején valóban tudatosan törekedtek arra, hogy a falvak népét városba kényszerítve gyökertelenné tegyék. Ezt azzal sikerült elérni, hogy megterségesen elorvasztották a falvakat. Egyre nehezebbé tették a megélhetési körülményeket, a fiatalok számára pedig helybenmaradás esetén nem maradt perspektíva. Az ördögi terv sikeresnek bizonyult. Tömegesen költöztek gyökereiket elvágyva faluról városba az emberek, ahol a sivár lakótelepeken eltűntek a gyülekezetek számára. Felkutatásuk szinte lehetetlennek látszik. Lehet aztán hivatkozni arra, hogy a szekularizáció egyre jobban áthatja az emberek gondolkodását, vagy arra, hogy a reverzálisok magas száma nem a mi statisztikánkat javítja. Tapasztalatom az, hogy vegyes házasság esetében inkább az evangélikus fél

ad kárunkra reverzalist, így gyermekeik már nagy százalékban katolikusok lesznek.

Lehetne tehát sok mindenre hivatkozni, de ez önmagában még nem állítja meg egyházunk lélekszámának fogyását. El kellene indulni közös gondolkodásnak arról, hogy milyen stratégiával lehetne a tendenciát megfordítani. Milyen módon lehetne az egyház számára eltűnt hittestvéreket megtalálni. Milyen segítséget várhatna a lelkész etekintetben a gyülekezeti tagoktól és a tisztségviselőktől? Mert ha ezt a fogyó tendenciát nem tudjuk megfordítani, lassan eljutunk addig — amint erre van példa —, hogy a lelkész egyedül marad a gyülekezetében, mert már nincs olyan gyülekezeti tag, akitől segítséget kérhetne.

Kiss Miklós, mosonmagyaróvári ev. lelkész

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtazzuk a 2003. március 24-e és május 21-e között vett többféle adományt.

• AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$100: Özv. Domján Sándorné *Nt. Turchányi Sándor és felesége sz. Harsányi Eszter emlékére* (ON). **\$11:** Kondor Júlia (OH). **\$10:** Irsay Nandine *ajándék előfizetésre* (CA). **\$3:** Marchl Zsuzsanna (NY).

• A.M.E.K. TAGSÁGRA

2003: Erdélyi Katalin (VA).

• A MAGY. EV. KONFERENCIA JAVÁRA
\$135: N.N.

• EV. EGYHÁZI ISKOLÁKRA

Bp. Fásor - \$1000: Dr. Jeney László (ON).

* * *
Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat **Erős Vár** névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi középiskolák javára és alkalmilag — akár adományozók által is — meghatározott egyházi szükség enyhítésére szívesen továbbít adományokat. Csekket vagy pénzes utalványt **Hungarian Conference-ELCA** névre és **1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505** címre kell küldeni. A csekket kérjük az iskolát (Aszód, Békéscsaba, Bonyhád, Bp.-Deáktér, Bp.-Fásor, Győr, Kőszeg, Miskolc, Nyíregyháza, Orosháza, Sopron/Berzsenyi, Sopron/Eötvös) vagy a segélyadomány más célját megjelölni. Minden adományért előre is hálás köszönetet mondunk. ☐

ODALENT DÉLEN

Az idei "Ausztrália Nap" alkalmából az Ausztrália Rend tisztí érmével tüntették ki Kozák Ferencné Magdolna asszonyt a sydneyi magyarság, különösképpen a Sydneyi Magyar Evangélikus Egyházközség javára több mint négy évtizeden át végzett áldozatos munkásságért. Szeretettel gratulálunk! The [Australian] Lutheran

GYÓGYULÁST A VILÁGNAK!

Július 21-31 között tartja meg az Ev. Világszövetség X. nagygyűlését (világgyűlést) Kanadában, a manitóbai Winnipigben. A vendéglátó egyház az "Evangelical Lutheran Church In Canada Egyház", melynek 189,000 tagja van, és ezzel együtt az "Estonian Ev. Lutheran Church Abroad" egyház 12,000 taggal. Nem tartozik Kanadában az EVSZ-hez a "Lutheran Church Canada" egyház kerekén 80,000 taggal.

Az ELCIC egyházat a világgyűlésen Schultz Raymond orsz. püspök, Johnson Susan lelkész, ELCIC alelnök, és Morrow Christie ifjúsági delegátus képviseli. Persze szinte megszámlálhatatlan egyháztag — lelkészek és világiak — képezi a rendezők gárdáját, gondosan ügyelve a legapróbb részletre is, hogy az egyházak képviselői, meghívott vendégek, és látogatók minden tekintetben jól érezzék magukat, s a gyűlés menete pedig ne szenvedjen zökkenéseket.

Winnipeg, a Vörös-folyó (Red River) körül terüve el, a kanadai Manitoba tartomány székhelye, s ugyancsak az ELCIC országos szervezetének meg a Manitoba Egyházkerület központja. Az Egyházkerületnek Smith Richard püspök a vezetője. A majdhogy 700,000 lakosu városban 19 ev. gyülekezet található összesen 8,000 lélekkel. (Magyar vonatkozásban csak annyit, hogy a városban van magyar református gyülekezet. A 30-as évek elején az ontarioi Kitchenerben megtartott egyetlen kanadai magyar ev. lelkészgyűlésen terveztek Winnipegbe magyar evangélikus lelkigondozást, de a terv terv maradt csupán.)

Számítások szerint közel 500 delegátus vesz részt a világgyűlésen az EVSZ 133 tagegyházából, valamint 12 elismert gyülekezetéből és egyháztanácsából. Ehhez se reglik további 500+ személy, akik vagy vendégként, vagy hivatalból, vagy látogatóként vesznek részt a gyűlésen.

A magyarországi evangélikusok delegációját D. Szebik Imre elnök püspök, Kovácsné Tóth Márta vönöcki lelkész, Bárdossy Tamás zsinati elnök, és Balicza Klára ifjúsági küldött képezi. Rajtuk kívül még hivatalból EVSZ tisztségük folytán jelen lesz D. dr. Harmati Béla püspök és Pángyánszky Ágnes pilisi lelkész. A gyűlés egyik istentiszteleti/íge hirdetői szolgálatát Kovácsné Tóth Márta végzi. A Magyarországi Evangélikus Egyház 303,000 lélekkel alapítótagként, az Erdélyi Magyar Evangélikus Egyház 32,000 lélekkel 1964-től tartozik az EVSZ egyházai közé.

Lapzártáig sajnos nem tudtuk meg, hogy kikből tevődik össze az Erdélyi Magyar Ágostai Hitvallású Ev.-Lutheránus Egyház

delegációja; feltehetően D. Mózes Arpad püspök vezeti azt.

A legutóbbi statisztikák szerint az EVSZ-hez 61,705,000 lélek tartozik. További 3 millió 683 ezer lélek (köztük a "Lutheran Church Missouri Synod" egyház 2,600,000 és a "Wisconsin Evangelical Lutheran Synod" egyház 414,000 lélekkel) nem tagja a Világszövetségnek. Az USA-ban az "Evangelical Lutheran Church in America" egyház 5.1 millió lélekkel és a "Lithuanian

Ev. Lutheran Church in Diaspora" egyház 5 ezer lélekkel tagja az EVSZ-nek.

Eddig kilenc világgyűlést tartottak: Lund (Svéd. 1947), Hannover (Németo. 1952), Minneapolis (USA 1957), Helsinki (Finno.

HOLT NYELV: A LATIN?

"Lexicon Recentis Latinitas" címen latinolasz szótárt adott ki a Vatikán modern latin kifejezéseket tartalmazva. Többek között megtaláljuk az "FBI" (Federal Bureau of Investigation/Szövetségi Nyomozóiroda) meghatározását: Officium Foederatum Vestigatorium, meg a "csúcsforgalom" fordítását: Tempus maxime frequentiae. Ki mondhatná ezek után, hogy a latin "holt" nyelv?! www

VALLÁSTALANSÁG?!

Kanadában egyre többen veszítik el istenhítüket – derül ki a legutóbbi népszámlálás adataiból. A 2001-es kanadai népszámlálás során a lakosság 16 százaléka vallotta magát vallástalannak, szemben a tizenegy évvel korábbi 12 százalékkal. Ez 4.8 millió felekezet nélküli embert jelent. A kanadai nem hívők közel 40 százaléka a 25 évesnél fiatalabb korosztályból kerül ki.

A szekularizmus terjedése mellett előretört több hitcsoport is az előző, 1990-es népszámlálás idejéhez képest. A muzulmánok száma például duplájára, 580 ezerre emelkedett, és már ők teszik ki a 31 milliós lakosság 2 százalékát. A muzulmánok száma első ízben meghaladja a zsidókét (330 ezer). Közel a kétszeresére nőtt a buddhis-

1963), Evian (Franciao. 1971), Dar-es-Salaam (Tanzánia 1977), Budapest (1984), Curitiba (Brazília 1990), Hong Kong (Kí-D. Ordass Lajos püspököt alelnökké választották, de tisztét a párhatalom miatt nem gyakorolhatta. Az 1984-ben elnökké választott D. Káldy Zoltán püspöknek hamaros megbetegedése folytán kellett posztjától megválnia.

A világgyűlés elé tartozik az egyháznak a világban végzett szolgálatának a felülvizsgálása és kiértékelése. Ezalkalommal a "Gyógyulást a világnak!" jelmondat keretében fogalkoznak az emberiségre ható körülményekkel, mint a környezetvédelem, az elnyomás, a szegénység, a betegség, a gyerekek és nők társadalmi helyzete, a túlnépesedés, és egyéb jelenségek kérdései. Ezekről naponta lesznek előadások, vitafórumok. A napok teljességét az Isten-tiszteletek töltik ki. (A világgyűlés elnököt és 48-tagú intézőtanácsot is választ.)

A világgyűlés befejezése után az USA és Kanada egyházai, egyházi intézményei, gyülekezetei a résztvevőket érdeklődésük szerint látogatásra hívják, s nagyjából további tíz napot töltenek kontinensünkön, mielőtt visszatérnének hazájukba, otthonukba.

Legyen Isten áldása a világgyűlés tervein, résztvevőin, hogy eredménnyel munkálkodjanak a világ gyógyulására! bb

ták, a hinduk, és a szikhek száma is. A nagyvonalú kanadai bevándorlási politika következménye: Évente 200 ezer ember talál új hazára Kanadában, főként Ázsiából, a Közel-Keletről, és Afrikából.

A legjelentősebb felekezetet továbbra is a katolikusok alkotják, akik 12.7 millió hívővel a lakosság 43.2 százalékát képviselik. A Kanada létének első száz évében uralkodó pozíciót betöltő protestánsok aránya 29.2 százalékra süllyedt 2001-re a tizenegy évvel korábbi 34.9 százalékról (az evangélikusok száma 180 ezer; 0.6%).

Kanadai sajátosság, hogy a 2001-es népszámlálás során 20 ezer állampolgár vallotta magát a "Csillagok háborúja" című filmből ismert "jedi-hit" követőjének. Ez valószínűleg a filmrajongók e-mail kampányának következménye, amely azt állította, hogy a kormány a "jedizmus" hivatalos vallásként való elismerésére kényszerülhet, ha elegenden vallják magukat e misztikus hit követőjének. MTI

**Az Úr angyala őrt áll
az istenfélők mellett,
és megmenti őket.**

Zsoltár 34:8

ÁPRILISI FAGYKÁR AZ ÖKUMENÉ KERTJÉBEN

Hosszú, hideg tél után vagyunk. Hetek óta vártuk a napsütéses tavaszt. De még váratlanul, április első napjaiban is fagyott, megcsípte a gyümölcsfákat, szőlőt, virágokat. Van, ahol már le is vonták a szomorú következtetést: Idén nem lesz gyümölcs. Sok hosszú, hideg fagyos év után, a II. Vatikáni Zsinatot követően a szent tavasz jelei mutatkoztak az ökumenében. Joggal vártuk a gyümölcsöket, ám a közelmúltban még mindig fagyhullámokat éltünk át. Féltjük a gyümölcsöket. Az utolsó, egészen friss fagygyűjtőtök estéjén ért benünket, amikor II. János Pál pápa meghirdette új enciklikáját a Vatikánban. Április 17-ét írtunk, ökumenikus tavaszt vártunk, de fagykárt szenvedtünk!

Az új enciklika címe: *Ecclesia de Eucharistia*, vagyis "Az eucharisztia egyháza". Az angol, német, francia szöveget nagypénteken mi is megismerhettük. A harmincoldalas enciklika 62 paragrafusból áll, és 104 jegyzet szolgál magyarázatként. A pápai körlevél egyértelműen elhatárolja magát más felekezetektől az Úrvacsora tanítását és gyakorlatát illetően, ugyanakkor fegyelmre szólítja fel saját egyháza tagjait, jelezvén, hogy az eucharisztia gyakorlata a protestáns egyházakban érvénytelennek tekintendő. Az enciklika aktualitását nemcsak az adja meg, hogy az eucharisztia szereztetésének hagyományos délutánján adta ki a római pápa, hanem az is, hogy közeledik a berlini ökumenikus Kirchentag (egyházi napok ideje), ahol előreláthatólag szívesen gyakorolták volna mind a római katolikus, mind az evangélikus hívek a közös úrvacsorázást (az ún. interkommuniót).

Az enciklika hangja udvarias, de nagyon határozott, néhol szigorú, az I. Vatikáni Zsinat hangvételére emlékeztet. Védekező és elszigetelő tendenciát mutat.

Talán az sem véletlen, hogy az Új Ember cím hetilap már előzetesként jelezte, hogy a felolvasandó körlevelet Ratzinger bíboros, a Hittani Kongregáció prefektusa fogalmazta, amit április 17-én tesz közzé a pápa. Ratzinger bíboros úrnak a közelmúltban jelent meg egy olasznyelvű könyve, "A közeli Isten", amelyben figyelmezteti a híveket: "Hitünk jelenlegi válságában egyre fontosabb, hogy megfelelő módon értjük meg és ünnepeljük az eucharisziát". Művében érdekes összefüggést mutat ki a római katolikus egyház múzeumává válá-

sának veszélye és Jézus Krisztus aktív jeletára adott alkalmat a római egyházon belül és kívül is.

Visszatérve az új enciklikára, a szöveg és a legfrissebb sajtóinformációk alapján néhány megjegyzést fűzök a körlevél tartalmához evangélikus szemszögből.

A római katolikus és evangélikus úrvacsorai tanítás, illetve gyakorlat között nincs olyan nagy különbség, mint más protestáns egyház és Róma között (itt elsősorban a zwingliánus jellegű református közösségekre gondolok).

Jézus Krisztus valóságos jelenléte az ol-tári szentségben hitvallási irataink alapján elismert és köztudott egyházunkban (vö., a Kiskáté, Nagykáté, Ágostai Hitvallás megfelelő részei). Az augsburgi 1999-es Közös Nyilatkozat ugyan nem erről a témáról szól, de az 1967 óta folyó dialógus során újra meg újra előkerült az eucharisztia kérdése is, 1978-ban például közös publikáció jelent meg német és angol nyelven. Ebben nem csupán a teológiai tanítást, hanem több evangélikus egyház úrvacsorai liturgiáját is közöltük a római katolikus egyház eucharisztialiturgiájával összehasonlítva.

Sajnálattal kell megállapítanom, hogy gyülekezeteink életében botránkozást keltet, hogy mi, akik fehér és zöld asztal mellett együtt tudunk ülni, tárgyalni, sőt imádkozni is, nem részesülhetünk együtt az Úrvacsora szentségében. Az Úr megterített asztalánál nem ünnepelhetünk közösen, s noha mi nyitott kommuniót hirdetünk, ugyanezt nem tehetik római testvéreink, sőt érvénytelennek kell tekinteniük a mi szentséggyakorlatunkat.

Eddigi ismereteink szerint az igazi akadályt a közös úrvacsorázás előtt a papi hivatal (Amt, ministry) különböző felfogása és gyakorlata jelentette, most erről a jelenlegi enciklikában csak érintőlegesen van szó.

Evangélikus teológusok, püspökök, és római katolikus püspökök véleménye szerint ez az enciklika érezhető visszalépést jelent az ökumenikus úton, nem szolgálja közös Urunk, Jézus Krisztus egységakarát, nem veszi tekintetbe az eddig tapasztalt haladást sem.

A római egyház kizárólagosságát érzékelteti a szöveg, amelyen hűveink nagy része már túlélt, egységre és testvéri kapcsolatokra vágyik, és nem érti a "szakemberek óvatosságát". Őszintén remé-

lem, hogy a közös úrvacsorázás akadályai hamarosan, még a 21. század első felében megszűnnek, és a Hittani Kongregáció nagyobb megértéssel és pasztorális érzékkel fogalmaz már a közeljövőben is. Hiszem, hogy az áprilisi fagykár nem tette egészen tönkre a Lélek gyümölcsstermését. Azt is remélem, hogy szakemberek bevonásával rendezhetünk kerekasztalbeszélgetést hittudományi egyetemünkön, hasonlóan a *Domini Iesus* irat megjelenése után tartott nyílt vitához – bízva abban, hogy erre majd szélesebb körben is felfigyelnek.

Szomorúságomnak olyan emberként adok most hangot, mint akit nem lehet "Róma-gyulölettel" vádolni, hiszen minden pozitív egységőrkvésnek őszintén örültem, és ennek 1967 óta mind a sajtóban, mind előadásokon hangot is adtam. Lehmann római katolikus bíboros úrral, a német püspöki kar elnökével együtt vallom, hogy az ökumenikus mozgalom megy tovább ("die ökumenische Bewegung geht weiter"). Az is reménységem, hogy az Egységittárság nevében más hangot is hallhatunk, ami nemcsak a német evangélikus és római katolikus testvéreknek segíthet abban, hogy ne fékeződjenek le a jól megindult ökumenikus kapcsolatok sora, hanem más országokban is.

Remélem, hogy a különféle, eleven római katolikus lelkeségi mozgalmak megértik fájdalmunkat, és a Magyar Római Katolikus Egyház vezetői sem hátrálnak vissza arról az útról, amely sok szép eredményt tud felmutatni, és őszinte, testvéri, jó viszonyról számolhat be. Evangélikus dialóguspartnerként hozzánk az méltó, hogy sajátos értékeinket megtartva (identitásunkat megőrizve) továbbra is nyitottak maradhatunk római katolikus testvéreink felé. Nem esünk pánikba most sem, de őszintén reméljük, hogy az áprilisi fagykár nem okoz végzetes terméketlenséget az ökumenizmus kertjében.

Dr. Hafenscher Károly, a Magyarországi Evangélikus Egyház ökumenikus tanácsadója. ("Ev. Élet".)

IMÁDKOZZUNK!

Urunk, Istenünk! Kérünk, teljesítsd rajtunk ígéretedet, küldd el Szentlelkedet, világosítsd meg értelmünket, ébressz hitünket, növeld szeretetünket, erősítsd akaratunkat a jóra, és vezess egyetértésre mindnyájunkat, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

A NÖVEKEDÉST ISTEN ADJA

“Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.” (Zsoltár 127:1.)

Luther Márton teológiájában sokszor szerepel kettősség. Elég, ha példaként az ember egyszerre igaz és bűnös voltát, a keresztyén ember szabadságát és szolgálai voltát említjük. Ugyanúgy, ahogyan egyszerre vagyunk megigazítottak és bűnösök, szabadok és szolgák, ugyanúgy tudunk is gyülekezetet építeni, meg nem is. Tudunk annyiban, hogy meg kell tennünk mindent, ami tőlünk telik, de nem tudunk, mert ha mindent meg is teszünk, nem attól lesz növekedés. Mert a növekedést csak Isten adhatja, amikor és ahol Neki tetszik. A gyülekezetépítés fogalma is ezt jelenti, hogy mindent megteszünk az épülés érdekében, és nem azt, hogy mi építjük a gyülekezetet. Mert azt csak Isten teheti.

“Építeni? Örülünk, ha azt meg tudjuk tartani, ami most megvan!” Sokszor ezzel a véleménnyel szembesül az, aki gyülekezetépítésről szól azokban a gyülekezetekben, ahol évek óta fokozatosan kevesebben vannak a templombajárók, a gyülekezetet anyagiakban is támogató, aktív egyháztagok. Pedig ahol a növekedést nem akarják és nem munkálják, ott óhatatlanul is az apadás, a fogyás indul meg. Mert az emberi élet múlandóságának okán nem lehet állandó szinten tartani a gyülekezeteket. Sokszor már az is nagy előrelépés, ha el tudjuk távolítani az evangélium hallgatását, a növekedést gátló tényezőket.

“A növekedést Isten adja.” Ezt olvasva és tudatosítva két csapdát kell kikerülnünk. Az egyik az, hogy minden növekedést magunknak tulajdonítunk. Mert hála Istennek van, ahol van növekedés. Nem szabad emberi sikernek elkönyvelni az előrelépést. Jézus szavaival élve mondjuk magunkról, ha mindent megtettünk: Haszontalan szolgák vagyunk. Isten mégis megállította erőfeszítéseinket. A gyülekezetépítésben is Luther Márton munkafelfogása szerint kell eljárunk, amelyben Luther kimondja, hogy nem azért dolgozunk, hogy eredményt érjünk el. Azért dolgozunk, mert Isten 1Mózes 1:28-ban ezt parancsolja nekünk. Az, hogy gyümölcsöt terem munkánk, az csak Isten kegyelmének és szeretetének jele.

A másik csapda, hogy semmit sem teszünk gyülekezetünk épüléséért, mondván, majd Isten megengedi, megcselekszi a növekedést, ha akarja. Ez azonban teljességgel érthetetlen felfogás mind Pál apostol mind Luther szerint. Pál apostol ezt mondja: “Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést Isten adta.” Isten minden biztonnal ültetés és öntözés nélkül is tudna növekedést adni. De hogyan várunk gyümölcsöt, ha semmit sem teszünk?

Minden építésnél legfontosabb az alap. Pál apostol is nagyon fontosnak tartja az a meglévőn kívül, amely a Jézus Krisztus.” (1Korinthus 3:11) Nem kell, sőt nem szabad azt találgatnunk, hogy milyen is legyen a gyülekezet alapja. Csak egy alap van, Jézus Krisztus. A kérdés, ahogyan Pálnál is, hogy mit építünk erre. És hogy “kinek mit ér a munkája, azt a tűz fogja kipróbálni.” (1Korinthus 3:13b) Lehet sok mindent építeni, de mindenért felelősséggel tartozunk.

A krisztusi alapra gyülekezetet, élő Krisztus-közösséget próbálunk építeni. És ez egyáltalán nem a lelkész, mint “hivatásos keresztyén” egyszemélyes ügye. Legjobb példa erre Pál apostol, akinek több segítőtársa is volt munkájában. Ezek a munkatársak, mint Pál kipróbált segítői Pál akadályoztatása esetén látogatták meg a gyülekezeteket. Mindig azokat, ahol probléma adódott, vagy valamilyen konfliktus alakult ki.

Pál, nyilván munkatársait és “gyülekezeteket” látva és ismerve írta a következőket: “A kegyelmi ajándékok között ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz. Különbségek vannak a szolgálatokban is, de az Úr ugyanaz.” (1Korinthus 12:4-5.) Tudatosítanunk kell, hogy a gyülekezetben sosem csak magányosan küzdő “építőmunkások” vagyunk, hanem vannak adottságainkat kiegészítő és gyengeségeinket pótolni tudó társak. De mindez nem elég a gyülekezetépítéshez.

Luther Márton Kiskátéjában a Harmadik Hitágazathoz magyarázatot így ír: “... a Szentlélek hívott el engem az evangélium által, Ő világosított meg az igaz hitben; ahogyan a földön élő egész anyaszentegyházat is elhívja, gyűjti, megvilágosítja, megszenteli, és Jézus Krisztusnál megtartja az egy igaz hitben...” A gyülekezetépítés tényleges célja az evangélium, a keresztről szóló beszéd továbbadása, mely “bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje.” (1Korinthus 1:18)

Ahogy a Korinthusi levelekben láthatjuk, Pál apostol tevékenységét végigkísérte az imádság és a hálaadás. Pál ezzel a gyakorlatával mutat példát mindazoknak, akik Krisztus egyházát, a gyülekezetet építeni akarják. Imádságos lelkületéről vegyünk példát, bármihez fogunk gyülekezetünkben. És tudjuk Pállal együtt kölcsönösen mondani egymásról: “Hálát adok értetek Istennek mindenkor”. (1Korinthus 1:4.)

Dorn Réka

Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagyatok, ha szeretitek egymást.

János 13:35

EMLÉKEZZÜNK TRIANONRA!

1920. JÚNIUS 4.

NEM FELEJTHETÜNK!

Trianon-kereszt a templomkertben

Mosonmagyaróvár képviselőtestülete januári ülésén leszavazta a helyi MIÉP-szervezet kérését, miszerint Trianon-émlékeresztet állítanának a városban. Az MDF és az evangélikus egyházközösség segítségével azonban magánterületen mégis megvalósíthaták a kezdeményezést.

A mosonmagyaróvári MIÉP szervezete az Országos Trianon Társaság elnökségének gondolatához csatlakozva Trianon-fakereszt felállítását kezdeményezte. A szervezet beadványában hangsúlyozta, hogy ez pártérdeket nem szolgál, csupán emlékeztetni szeretnék az utókort a Kárpátmedence szerves egységére. A kereszt állításának anyagi vonzata nem terhelte volna az önkormányzatot, a szervezet saját erőből kívánta azt megvalósítani az Engels utca végén lévő füves területen. A szervezet azt kérte az önkormányzattól, hogy ezt a helyet biztossítsa az emlékműnek.

Az indítványt az önkormányzat művelődési, sport- és civil kapcsolatok bizottsága megtárgyalta és a testületnek azt javasolta, hogy ne támogassa a kereszt állítását. A bizottság álláspontja szerint az uniós csatlakozás küszöbén nem időszerű és diplomatikus a párizsi békeszerződés felemlgetése. A januári ülésen végül a kormányzókoalíció képviselői leszavazták a fakeeszt állítását.

A testület MDF-frakciója támogatta a kezdeményezést, ezért más megoldást kerestek. Szabó Miklós önkormányzati képviselő elmondta: Tárgyalások folytak arról, hogy magánterületen — a magyar-utcai evangélikus templom térszomszédságában — állítsák fel a keresztet. Számosan jeleztek mind anyagi, mind természetbeli támogatásukat a kezdeményezéshez és június elején fel is avatták az emlékművet.

Kiss Miklós lelkész elmondta: Az evangélikus egyházközösség nyitott volt a kezdeményezésre és szívesen biztosított helyet ennek az emlékhelynek, hiszen Trianon a magyar történelem szerves része, így mindenki számára vállalható. “Kisalföld” nyomán.

TILTOTT A HŰSÉGESKÜ

Országszerte hatalmas felháborodás fogadta 2002 júniusában a sanfranciscói 9. körzet Fellebbezési Bírósága háromtagú tanácsának 2:1 arányú döntését, ami megtiltotta, hogy az iskolákban a diákok a tanárok vezetésével elmondják a hűségesküt ("Pledge of Allegiance"). A kongresszus elsöprő többséggel — három eltérő szavazat híján — elítélte a bíróság határozatát. A kongresszus tagjai a Capitol lépcsőin összegyűlve elmondták a hűségesküt. Bush George elnök is elítélte a döntést. Ashcroft John igazságügyminiszter megfellebbezte az ítéletet, s egyben felkérte a bíróságot, hogy a teljes testület hozzon megfelelő döntést.

Az iraki háború küszöbén a hírközegek alig emlékeztek meg a 24 tagú bírói fellebbezési testületnek tíz hónappal később 15:9 arányban hozott ítéletéről, ami helybenhagyta a háromtagú tanács korábbi döntését, azaz eltiltotta a hatáskörébe tartozó kilenc állam: Alaska, Arizona, California, Hawaii, Idaho, Montana, Nevada, Oregon, és Washington területén mintegy 9.6 millió tanulójának a hűségeskü elmondását. Az eredeti határozat nemcsak eltiltotta az iskolákban az eskü elmondását, hanem azt is megállapította, az 1954. évi kiegészítés — ... one nation, under God ... — alkotmányellenes. A teljes testület ezt döntéséből kihagyta.

Az ellentétes véleményen lévő bírák élesen támadták a döntést. O'Scannlain Diarmuid bíró szerint az ügyet újból kell tárgyalni, mert a döntés nemcsak ellentétes, hanem rossz is, nagyon rossz. "Rossz, mert a hűségeskü elmondása nem vallásos tevékenység; rossz, mert a Legfelsőbb Bíróság korábbi állásfoglalásával ellentétes; rossz, mert ellenkezik a józan ésszel." Reindhardt Stephen bíró, aki az eredeti háromtagú tanács tagja volt, megvédte a testület döntését. Élesen támadta O'Scannlain bírótársát, azzal vádolta, hogy nézete elfogult, mert a bíróságnak törődnie kell a nyilvános véleménnyel. A testület döntését támogatta a a hírhedt liberális "American Civil Liberties Union" és az "Americans for the Separation of Church and State" egyesület is. Ashcroft igazságügyminiszter bejelentette, hogy az ítéletet a Legfelsőbb Bírósághoz megfellebbezi. Kijelentette: "Az igazságügyminisztérium mindent megtesz, hogy biztosítsa az állampolgárok jogát ahhoz, hogy elmondhassák hűségesküjüket a zászló előtt. Megvédjük az amerikai népet, hogy hazafias érzelmeiket kifejezhessék a hűségeskü hagyományos szövegű elmondásával." Davis Gray, Kalifornia állam kormányzója arra hivatkozott,

hogy minden bíróság — beleértve a Legfelsőbb Bíróságot is — az ülészakát Isten áldását kérve nyitja meg. Ugyanígy a szenátus és a képviselőház is. Biztosra veszi, hogy a Legfelsőbb Bíróság megadja az iskolásgyermekeknek az engedélyt, hogy segítségül hívják Istent a hűségeskü szavazatal.

A sanfranciscói 9. körzet bírósága ismeretes arról, hogy a legliberálisabb valamennyi bíróság között. Minden vallásos megnyilatkozást, Istenre hivatkozást igyekszik megsemmisíteni. E Fellebbezési Bíróság 24 tagja közül 14 bírót Clinton

William elnök nevezett ki.

Az ügy azzal kezdődött, hogy Newdow Michael hírhedt sacramento-i ateista ügyvéd sértve érezte magát, mert az "Elk Grove" iskola 2. osztályába járó leánya kénytelen az iskolában meghallgatni a hűségesküt. Gordon Dave, az iskolakörzet vezetője pedig megkérvenyezte a Legfelsőbb Bíróságot, hogy semmisítse meg a sanfranciscói Fellebbezési Bíróság ítéletét.

Reméljük, hogy a Legfelsőbb Bíróság megfelelő döntésével pontot tesz ennek a mesterségesen elindított ügynek a végére. Szomorú, hogy egyetlen istentagadó szülő szembefordulhat a hatalmas többség akaratával és ehhez liberális bírák támogatását is megszerezhetette.

Sz. I., Florida

AZ IMÁDKOZÁS ISKOLÁJA

Uram, taníts minket imádkozni (Lukács 11:2)

Mi az imádság? Az imádkozó Anna így felelt rá: "Szívemet öntöttem ki az Úr előtt" (1Sámuel 1:15).

Hol imádkozhatom? Az zsolnárió szerint bárhol: "Ha a mennybe hágnak fel, ott vagy; ha a Seolba vetek ágyat, ott is jelen vagy. Ha a hajnal szárnyaira kelnek és a tenger tulsó szélére szállnak, ott is kezded vezérelni engem és a Te jobb kezded fogja engem" (Zsoltár 139:8-10).

Mikor imádkozhatom? Mindenkor, mert Istennek nincsenek hivatalos órái. "Nem szunnyad és nem alszik Izraelnek őrizője" (Zsoltár 121:4).

Miért imádkozhatom? Földi szükségeimért, mert így tanított Jézus imádkozni: "A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma" (Máté 6:11). • Egymásért: "Imádkozzatok egymásért" (Jakab 5:16). • Betegekért: "A hitből való imádság megtartja a beteget és az Úr felsegíti őt" (Jakab 5:15). • Lelkipásztoremért és egyházam ügyéért: Pál is kérte, hogy imádkozzanak "én érettem is, hogy adassék nékem szó számnak megnyitásokor" (Efezus 6:19). • Feljebbvalóimért és hazámért: "Tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberekért, királyokért és minden méltóságban levőkért, hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk" (1Timóteus 2:1-2). • Ellenségeimért: "Imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket" (5:44). • Imádkozhatom azért, hogy hitem s mások hite el ne fogyatkozzék (Lukács 17:5), hogy a kísértésben el ne bukjam (Máté 26:41), hogy Szentlelket kapjak (Lukács 11:13), hogy bele tudjak nyugodni Isten akaratába (Máté 26:39).

Hogyan imádkozzam? Röviden (Máté 6:7-8). Lélekben és igazságban (János

4:24). Hittel (Jakab 1:6). Jézus nevében (János 14:4).

Van-e értelme az imádkozásnak? "Igen hasznos az igaznak buzgósgóságos könyörgése" (Jakab 5:16).

Mit csináljak, ha imádságomra nem jön felelet? Várjak és bízam (Zsoltár 130:5). Vizsgáljam meg magam, hogy jól kértem-e (Jakab 4:3). Keressem meg, hogy melyik bűnöm akadályozza a meghallgatást (Példabeszédek 28:9).

Milyen gyakran imádkozzam? "Szüntelen imádkozzatok" (1Thesszalonia 5:15).
†Türöczy Zoltán ev. püspök

- A Missouri-állambeli Kansas Cityben tartottak konferenciát tiltakozásul az ellen, hogy az "Evangelical Lutheran Church in America" egyházban netán jóváhagyólag fontolják meg egynemű társulások "házasságként" való megáldása és "aktív" homoszexuális személyek lelkesítő minőségének a problémáját. Jelenleg szakbizottság foglalkozik ezekkel a témákkal és a 2005-ben esedékes országos közgyűlés dönt felőlük — rossz nyelvek szerint a döntés kimenetele felől nincs kétség. A jelzett konferencia tiltakozó határozatát nyilatkozatban hozták nyilvánosságra.

- II. János Pál pápa feltehetően Szevillai Szent Iizidort jelöli ki az internet védőszenájéül. Ő szerkesztette a VII. században az első igazi enciklopédiát.

- A malájzsiai kormány megtiltotta a Sarrak tartományban élő iban törzs számára az iban nyelven kiadott Biblia használatát.

- A "Lutheran Church of Australia" egyházban a döntést, hogy nők lelkesítő szolgálataát bevezessék-e, a 2006. évi országos közgyűlés feladatává tették.

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• Ujjlenyomatotok alapján megtalálták a tolvajt, aki tavaly a budapesti Evangélikus Múzeumból értékes ezüsttárgyakat lopott el. A rendőrség reméli, hogy előbb-utóbb ezek a kegytárgyak kereskedelmi forgalomba kerülnek és ismét a múzeum díszelvé válhatnak.

• Feloszlatták az 1983-ban szervezett Nemzetközi Ordass Alapítványt, melynek az volt a célja, hogy megőrizze D. Ordass Lajos ev. püspök szellemi örökségét és Magyarországon kívül biztonságos helyen őrizzen meg fontos egyháztörténeti dokumentumokat, megmentve ezeket a kommunista uralomtól. Az elnökség az Ordass-archívum Magyarországon való hozzáférhetővé tétele érdekében és az archívum levéltárának a Magyar Országos Levéltárnak való átadásával az Alapítványt feloszlatta. Az elmúlt húsz év folyamán Hauge Henrik norvég főesperes (1983–90), Heubach Joachim német püspök (1991–99), és Lönning Per norvég püspök (1999–2002) volt az elnök. A titkári tisztet az egész idő alatt D. Terray László norvégiai lelkész töltötte be.

• Az Alkotmánybíróság elutasította a paszszív eutanázia lehetőségének liberalizálását és az aktív eutanázia lehetőségét célzó beadványt. A döntés hangsúlyozta többek között: A gyógyíthatatlan beteg önrendelkezési jogának gyakorlásával összefüggésben az állam kötelezettsége annak biztosítása, hogy a betegnek élete végigélésével vagy befejezésével kapcsolatos döntését ne zavarhassák meg idegen hatások.

• Május végére megnyitották a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat bagdadi irodáját. Lehel László ev. lelkész, igazgató szerint 250 millió forint értékben 26 ezer rászoruló emberen terveznek segíteni.

• Siófokon 30 millió forintos költségvetéssel 2004 húsvétjára 17 regiszteres orgona készül el a Makovecz Imre tervei szerint épült ev. templomban.

• Nemeskéren és Harkán felújított templomát, Ostffyasszonyfán és Miskolcon felújított parókiáját, Hévízen (a közös protestáns templomban) a Polgár Rózsa kárpitművész szőtte szárnyasoltár-képet vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.

• A Vatikán új magyarországi nagykövete (apostoli nunciusa) a lengyelszármazású, 67 éves Jánosus Julius érsek. Előző Mozambikban látott el hasonló szolgálatot.

• Gulyás Kálmán lett végül is az új egyházügyi államtitkár a korábban esélyesnek tartott, de aztán a szociáldemokraták által mégsem pártolt Platthy Iván ellenében. Elődjét, Szalay Istvánt nem két, ahogy tévesen jeleztük, hanem egy év után menesztették posztjáról.

• Megjelent Miklya Luzsányi Mónika: *Hogy véget érjen a sötétség c. könyve*, melyben Sztehló Gábor (1909-1974) ev. lelkésznek és munkatársainak a zsidómentő munkásságát dolgozta fel a szerző (32 árvaházban 1600 gyermek és 400 felnőtt életét mentették meg Budapesten 1944/45-ben). Sztehló Gábort Nobel-békedíjra terveztek fel 1973-ban, Izraeltól pedig megkapta a Yad Vashem, a Világ Igazainak kitüntetését.

• A Déli Ev. Egyházkerületben a második jelelő gyűlés után sem változtak a püspökjelöltek. A választás Gáncs Péter országos missziói lelkész és Lupták György kiskőrösi igazgatólelkész között dől majd el szeptemberre, amikor a nyudíjbavonuló D. dr. Harmati Béla püspöktől át kell venni az Egyházkerület vezetését.

• A májusban a keresztyén szellemiségű kiadványok seregszemléjeként megtartott budapesti Szent István Könyvhéten 24 kiadó között jelen volt az evangélikus Luther Márton Kiadó is.

• A budapesti Sportkórház 2004-re krónikus betegek ellátását/ápolását végző Evan-

gelikus Egészségügyi Központtá alakul át, biztosítva a németországi fenntartó testület, hogy egyházi intézményt támogathat.

• Téten a templomépítés 225., Pásztón a 2., Budahegyvidéken megalakulása 50. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

• "Kifejezetten öröml!", mondta Frenkl Róbert országos ev. egyházi felügyelő arra a kérdésre, hogy gond vagy öröm-e az egyházi ingatlanok visszszerzése. Hozzátette: "Az épületek többsége iskola, hitéleti ingatlan, parókia, vagy szeretetintézmény. A gyülekezetek aktívan vállalják az ilyen intézmények működtetését. Ezek a szociális hálót erősítő intézkedések."

• Újabb 12 szóránygyülekezet kapott Opel-márkájú szolgálati gépkocsit a Bajországi Evangélikus Egyház támogatásával.

• Nagycserkeszen Szabó János az ev. gyülekezet új lelkésze.

• "... Elengedhetetlennek tartjuk, hogy az alap-, közép-, és felsőfokú oktatási intézmények tankönyvei az evolúcióelmélet hiányosságairól is tegyenek említést, valamint a felsőbbrendű, intelligens alkotó alternatíváját az evolúcióval egyenrangú lehetőségként ismertessék a hallgatókkal. máskülönben ezen a téren az oktatás — súlyosan sértve a világnézetit semlegesség követelményét — az ideológiai elfogultság csapdájában marad ..." (Részlet az Értelmes Tervezettség Munkacsoportnak az oktatási miniszterhez intézett nyílt leveléből.)

Jézus Krisztus által kaptuk hitben a szabad utat ahhoz a kegyelemhez, amelyben vagyunk, és dicsekszünk azzal a reménységgel is, hogy részesülünk az Isten dicsőségében.

Róma 5:2

MEGHÍVÓ

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia ezúton is meghívja taggyülekezeti képviselőit, lelkész- és világi tagjait, tiszteletbeli tagjait, s velük együtt a Konferencia barátait 30. biennális közgyűlésére, melyet 2003. november 9-én vasárnap du. 1:30 órakor tart meg a "Gloria Dei" Evangélikus Egyház utca szinten lévő nagytermében, 5801 Memphis Avenue, Cleveland, Ohio címen. A közgyűlés résztvevői számára du. 1 órától hideg büfét terítünk.

Erős vár a mi Istenünk!

Rigneyné Sz. Ildikó, s.k., lelkész-jegyző
Bernhardt Béla, s.k., főesperes-elnök

† RUZICSKA LÁSZLÓ † Budapest, 1943. január 9 – Aarau, 2003. április 1

Budapesten lelkészcsaládban nevelkedett. Elemi és középiskolai tanulmányai után a Műegyetemen agrármérnöki diplomát szerzett. Különböző cégeknél vezető és tervező mérnök. 1969-ben Svájcba települt. Ott ugyancsak mint tervező mérnök helyezkedett el. 1989-ben kényszerült nyugalomba menni. Nyugalmi éveiben többféle betegségben szenvedett. Földi vándorútja április 1-én ért véget, hogy az örökéletben találkozók elhunyt szüleivel és testvéreivel, Ruzicska László ev. lelkésszel és feleségével sz. Daubner Erzsébettel. dr. Ruzicska Péterrel, s Kúr Csabáné sz. Ruzicska Mártával. Aarauban május 2-án hangzott el felette a feltámadás evangéliuma a 36. Zsoltár szerint, Nt. Dóka Mária és Nt. Gabányi Géza ev. lelkészek, és Nt. Waldmeier Urs ref. lelkész szolgálatával. Hamvait Budapesten, a Farkasréti temetőben helyezik el. Gyászolják: Brooks Jakabné sz. Kúr Márta, unokahuga Columbusban. Kúr Csaba, sógora Akronban, valamint kiterjedt rokonsága és baráti köre Svájcban. Németországban, az USA-ban, és Magyarországon.

"Mily drága a Te szereteted, Istenem! Szárnyad árnyékába menekülnek az emberek ... mert Nálad van az élet forrása, a Te világosságod által látunk világosságot." (Zsoltár 36:8,10.)

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc
 Templom és lelkézi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész otthoni telefonszáma: 941-2212.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Tamásy Zoltánné

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraszervezés a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

Nagy áldás a szükség, amely arra szorít, hogy az imádságba kapaszkodjunk. Mert az imádság tartja a világot. (Luther.) ■ Gyülekezetünket is az imádság tartja, ezért ünnepelhettük fennállásának 67. évfordulóját, hálat adunk ezért az Úristennek és megköszönjük azon férfiak és asszonyok szolgálatát, akiknek szívügyük gyülekezetünk fennmaradása ■ Beteg testvéreinket hordozzák imádságaikba, Drexler Erzsébetet és dr. Lebach Antalt. Isten gyógyító kegyelmébe ajánljuk őket! ■ Szomorú szívvel vettünk búcsút Vajda Catherinatól, aki gyülekezetünk tagja volt, Női Kör pénztárosa és az Apák napi ebédet elindítója. Isten adjon neki örök életet, szeretteinek vigasztalást, útmutatást, reménységet! ■ Június 15-én a magyar Istentisztelet után Apák napi ebédre invitáljuk Önöket, amelyet az angol Női Kör szeretettel készít el mindazok számára, akiket vendégül láthatnak! Marhahúszlelet, különböző salátákat szolgálunk fel, meg frissítőt, kávé, teát. Mmindez felnőtteknek \$3.00-ba, gyermekeknek \$1.50-be kerül csupán. Jöjjenek el minél többen! Egy-egy tál süteményt vagy salátát, kérjük hozzanak magukkal. ■ Június 22-én tartjuk ezévi nyári összejövetelünket, PIKNIKÜNKET a South Mastick Park pavilonjában, amely a Valley View Roadnál található a Metroparkban. Fedett helyiség is rendelkezésünkre áll. Lesz lacipecsenye, sültkolbász, különböző saláták, hideg italok, sütemény és kávé. Tombola! Az Istentiszteletet ott tartjuk 10:45-kor két nyelven! Jöjjenek el és szórakozzanak velünk! ■ Egész nyáron lesz magyar Gyermekistentisztelet 10:45-kor. A magyar iskola és óvoda július közepéig tart, utána szeptemberben folytatja munkáját! ■ A Lélek kiáradó ereje gazdagítsa és erősítse minden testvérünk életét, szolgálatát. Erős vár a mi Istenünk! Lelkipásztori szeretettel —TÉ.

TORONTO

Lelkész: Bernhardt Béla főesperes

Templom: 116 Bond St. Lelkészi hivatal (minden posta ideküldendő): 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, USA; tel.: (216) 221-3178. Felügyelő: Dr. Mekis Éva; tel.: (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hónap második és negyedik vasárnapján du. 4 órakor.

Gyülekezetünk szeretettel és örömmel köszöntötte istentiszteleti közösségben is immár a hazai otthonából ide látogató dr. Körös Jánosné, Nőegyletünk volt elnökét. Elettűjtát Isten megőrző oltalmába ajánljuk. ■ Június 22-én tartjuk évadzáró Istentiszteletünket, szokásosan du. 4 órai kezdettel. ■ A nyári szünetre minden kedves testvérünknek testi és lelki felüdülést, pihenést kívánunk, s mindezen nyugodjék Isten drága áldása. ■ A nyár kikapcsolódás után újra megkezdjük Istentiszteleteink sorozatát szeptember 14-én, amikor az Úrvacsora is kiosztásra kerül. Mindenkit szeretettel várunk Istentiszteleteinkre. ■ "Ha ti gonosz létekre tudtok gyermekeiteknek jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad mennyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik kérik Tőle" (Lukács 11:13). Isten szívesen adja. Ahol a szív hittel fogadja Jézus ígéreteit, ott megteremnek a Szentlélek áldásai nyomán az élet csodái. (Ordass.) ■ A Szentlélek vezérelje mindnyájukat életükben, munkásságukban: szeretettel: Erős vár a mi Istenünk! — BB

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2003. JÚLIUS

1. 2Mózes 2:11-25 – Példabesz. 24:10-20
2. 1Sámuel 1:1-11 – Jakab 1:1-18
3. Máté 15:29-39 – Jakab 1:19-27
4. Lukács 23:39-43 – Jakab 2:1-26
5. Jeremiás 31:8-14 – Jakab 3:1-12

PÜNKÖSD UTÁNI 4. VASÁRNAP

Heti ige: Lukács 19:10

6. 2Korinthus 12:2-10 – Márk 6:1-13
7. Lukács 5:27-32 – Jakab 3:13-18
8. 2Mózes 32:30-33:1 – Jakab 4:1-12
9. János 5:1-16 – Jakab 4:13-17
10. Máté 27:3-10 – Jakab 5:1-6
11. Róma 8:1-6 – Jakab 5:7-12
12. Galata 3:6-14 – Jakab 5:13-20

PÜNKÖSD UTÁNI 5. VASÁRNAP

Heti ige: Galata 6:2

13. Efezus 1:3-14 – Márk 6:14-29
14. Lukács 3:17-36 – Máté 4:18-25
15. Nehémiás 9:1-3,29-36 – Máté 5:1-12
16. Márk 11:20-26 – Máté 5:13-16
17. 1Korinthus 12:19-26 – Máté 5:17-20
18. Lukács 23:17-26 – Máté 5:21-26
19. 2Korinthus 13:10-13 – Máté 5:27-32

PÜNKÖSD UTÁNI 6. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 2:8

20. Efezus 2:11-22 – Márk 6:30-34,53-56
21. Lukács 6:12-19 – Máté 5:33-37
22. 23. Zsoltár – Máté 5:38-42
23. Ezékiel 2:1-8 – Máté 5:43-48
24. Ap.Csel. 15:4-12 – Máté 6:1-8
25. Jakab apostol emléknapja

1Korinthus 4:9-15 – Márk 10:35-45

26. Filippi 3:12-16 – Máté 6:9-15

PÜNKÖSD UTÁNI 7. VASÁRNAP

Heti ige: Ézsaiás 43:1

27. Efezus 3:14-21 – János 6:1-21
28. 2Mózes 14:15-22 – Máté 6:16-18
29. Ap.Csel. 2:32-40 – Máté 6:19-24

30. Ap.Csel. 16:23-34 – Máté 6:25-34

31. Máté 18:1-6 – Máté 7:1-6

2003. AUGUSZTUS

1. János 19:31-37 – Máté 7:7-12
2. Jelenések 3:1-6 – Máté 7:13-23

PÜNKÖSD UTÁNI 8. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 2:19

3. Efezus 4:1-16 – János 6:24-35
4. 2Korinthus 30:13-22 – Máté 7:24-29
5. Máté 22:1-14 – Máté 8:1-4
6. Zakariás 8:9-17 – Máté 8:5-13
7. 1Korinthus 10:16-17 – Máté 8:14-17
9. Jelenések 19:4-9 – Máté 8:23-27

PÜNKÖSD UTÁNI 9. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 5:8-9

10. Efezus 4:25-5:2 – János 6:35,41-51
11. Jakab 2:14-26 – Máté 8:28-34
12. 2Korinthus 6:11-18 – Máté 9:1-8
13. Jakab 3:13-18 – Máté 9:9-13
14. Lukács 11:33-36 – Máté 9:14-17
15. János 18:19-24 – Máté 9:18-26
16. Filippi 2:12-18 – Máté 9:27-34

PÜNKÖSD UTÁNI 10. VASÁRNAP

Heti ige: Lukács 12:48

17. Efezus 5:15-20 – János 6:51-58
18. 1Királyok 3:16-28 – Máté 9:35-10:4
19. Ezékiel 3:16-21 – Máté 10:5-15
20. Máté 19:8-12 – Máté 10:16-25
21. Efézus 5:15-20 – Máté 10:26-33
22. János 19:9-16a – Máté 10:34-39
23. Lukács 12:42-48 – Máté 10:40-11:1

PÜNKÖSD UTÁNI 11. VASÁRNAP

(Bertalan apostol emléknapja)

Heti ige: Zsoltár 33:12

24. Efezus 6:10-20 – János 6:56-69
25. Róma 11:1-12 – Máté 11:2-19
26. Zsoltár 34:15-22 – Máté 11:20-24
27. János 4:19-26 – Máté 11:25-30
28. Róma 11:13-24 – Máté 12:1-14
29. Lukács 23:27-31 – Máté 12:15-21
30. 5Mózes 4:27-40 – Máté 12:22-32

PÜNKÖSD UTÁNI 12. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:6

31. Jakab 1:17-27 – Márk 7:1-23

I. & R.

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2003. JÚLIUS 15-ÉN!

ERŐS VÁR
 P O BOX 770828
 LAKEWOOD OH 44107-0038
 RETURN SERVICE REQUESTED

PERIODICALS POSTAGE
 PAID
 CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
 LEJÁRT-E?

0003 CC
 MRS GABOR BRACHNA
 4211 VIRGINIA DR
 FAIRVIEW PARK OH 44126-1755